

Änkan i Sarpat

eller Vad fattas mig ännu?

Allt var så fredligt och väl, så skönt och högtidligt i änkans boning. Hon hade nu den nåden och äran att under sitt tak härbärgera den store gudsprofeten Elia, den störste och heligaste man, som på den tiden gick på jorden. Så stora och underbara bevis av Guds nåd och makt samt faderliga försorg i nödens tid överflödade i hennes hus, som eljest i intet annat i hela Israel; såsom Kristus om denna änka betygar: »Jag säger eder i sanning: Många änkor voro på Elias tid i Israel, då himmelen var igenlykt i tre år och sex månader, så att stor hunger kom över hela landet; och till ingen av dem blev Elias sänd, utan till en änka i Sarpat vid Sidon» (Luk. 4:25–26). Åt denna enda änka gav Herren genom profeten den nådefulla tillsägelsen: »Mjölet i skäppan skall icke taga slut, och oljekrukan skall icke varda tom» (1 Kon. 17:14). Och så skedde det. Dag från dag fick den benådade änkan med sina ögon skåda detta Guds under.

Det var icke nog därmed, att hon, som kort förut gick att tillreda den sista måltiden för sig och sin son, för att sedan dö av hunger (v. 12), nu var alldeles befriad från all nöd och i dess ställe begåvad med riklig välsignelse, under det många tusende runt omkring försmäktade; utan, vad ännu mera var, hon hade dagligen för sina ögon stora och uppenbara underverk av Gud och underverk just för hennes räkning och till hennes hjälp. Man tänke sig, vilka känslor allt detta skulle uppväcka i hennes hjärta, då hon var dag skådade sin mjölskäppa och sin oljekruka alltid ånyo på det underbara sättet välsignade.

Den, som har erfarit en stor och underbar räddning i dödsnöd, kan ett halvt århundrade därefter röras till tårar, när han talar därom - huru mycket mer rörelse, glädje och tacksamhet i de första dagarna! Men här var ännu mer: här var en fortfarande underbar hjälp, som dagligen visade denna änka Guds närvaro och nåd i hennes boning. »Och mjölskäppan tog icke slut, och oljekrukan vart icke tom, efter Herrens ord, som han hade sagt genom Elia» (v. 16).

Härjämte kan man tänka sig, vilken helgedom denna änkas boning utgjorde genom den store gäst, hon härbärgerade. Hennes hus var nu ett allraheligaste i landet, där den store profeten Elia bodde och gjorde underverk. Israel hade förlorat honom, änkan i Sarpat hade honom - honom, som kort därefter for med brinnande hästar och vagn till himmelen. Nu bodde han i stillhet och fördoldhet hos denna änka, under det Herrens vrede över Israel sakta skred till sitt mål. Vilket ljus, vilken nåd skall icke hava spritt sig av »Elias ande och kraft» (Luk. 1:17) uti den lilla hyddan i Sarpat! Man tänkte sig, vilka lärdomar den helige mannen gav sin värdinna, och vilka böner som uppstego i hennes hus!

Och huru skall hon icke hava fröjdats sig att med sina rörande erfarenheter av Guds nåd och hjälp, och med det underbara och fortfarande underverket beständigt för ögonen, nu få sitta alla dagar vid hans fötter, som varit Guds mun att uttala tillsägelsen därom; att alla dagar få höra den fromme och vise gudsmannen tala över himmelska ting! »Varav hjärtat är fullt, därav talar munnen.» Han, som sedan tillsammans med Moses blev sänd från himmelen att på förklaringsberget tala med Kristus »om hans bortgång, som han skulle fullborda i Jerusalem», har säkert här i hyddan talat om den kommande Messias, läst och förklarat stycken av skriften därom och då och då uppstämt en lovsång för Herren. Änglarna hava visserligen skådat sin lust på denna lilla kyrka i ödemarken. Så fredligt och skönt, så stilla och andligt, så heligt och högtidligt var det hos änkan i Sarpat!

Men vad händer? Oförtänt visar sig ett litet moln över hennes boning - det växer - det mörknar - det bryter ned i ett störtregn - ett mörkt bedrövelsens moln. Och huru oförmodade och viktiga upptäckter om hennes själs innersta som härifrån härledde sig, skola vi snart finna. Hennes son blir sjuk och dör - hennes enda, älskade barn, nu så mycket dyrare för hennes hjärta, när de voro genom den underbara välsignelsen befriade från hungersnöden; han börjar klaga sig - hans tillstånd försämras för var stund - sjukdomen blir betänklig,

svår, farlig - den arma moderns nöd stiger till det yttersta - och efter några dagar är den lyckligaste boning förvandlad till ett sorgens och tårarnas hem. Moderns enda jordiska glädje ligger nedslagen, ett blekt och kallt lik på bårn.

Då ingenting, varken sorg eller glädje, sker utan Herrens befallning; då alla våra huvudhår äro räknade och icke ett av dem faller till jorden, vår himmelske Fader förutan, så frågas: Vad har Herren velat med denna hårda hemsökelse mitt i den fromma och lyckliga boningen? Varför borttog han änkans ende son? Av följderna märker man Herrens ändamål. Det var en stor och viktig förändring, som härigenom skulle frambringas i änkans själ. Låtom oss höra bibelns berättelse: »Och härefter hände sig, att sonen till kvinnan, hans värdinna, vart sjuk, och hans sjukdom vart så svår, att ingen andedräkt var mer uti honom.» Och hon sade till Elias: »Vad har jag att skaffa med dig, du Guds man? Du är ingången till mig för att påminna mig om min synd och för att giva min son döden.»

Vad höra vi nu? »Du är ingången till mig för att påminna mig om min synd och för att giva min son döden.» Vad höra vi? Hade hon ännu aldrig gjort upp med Gud om sina synder? Var hon en from kvinna och hennes hus en helgedom, utan att hennes synder ännu varit framdragna i ljuset? O, en stor, en oförmodad upptäckt! Den var dyrköpt, men den var nödvändig för hennes eviga salighet. Hon var onekligen en gudfruktig kvinna; men, såsom här nu synes, gudfruktig endast i den bemärkelse och på det sätt, som t.ex. hövitsmannen Kornelius och purpurkrämerskan Lydia med flera sådana före deras egentliga omvändelse, deras nyfödelse av Anden, om vilka skriften dock säger, att de varit fromma och gudfruktiga. Hon kände Gud, men hennes bekantskap med honom var av den art, som Kristus omtalar, då han säger: »På den dagen skola många säga till mig: Vi hava ätit och druckit inför dig, och du har lärt på våra gator - och jag skall bekänna för dem: Jag kände eder aldrig.»

Kristus vill icke veta av någon annan bekantskap med syndare än den, som uppkommer, då syndaren såsom förtappad frälsas av honom. Gud är en nitälskande Gud. Sedan han sänt sin Son att bliva ett offer för våra synder, erkänner han ingenting för gott, som icke giver Lammets ära. Och det hjälper icke att inbilla sig hava tron på honom, då man icke är i nöd - och i nöd över detsamma, som han försonade med sitt blod. Märk! Så länge man finner tröst i sig själv, är det alltid bedrägeri, när man menar sig tro på Kristus. Men vi återvända till änkan. Hon stod i en viss förening med Gud, men denna förening vilade ännu icke på den rätta grunden, det utlovade Lammets blod. Hon tjänade Herren, men mer såsom den Simon, vilken bjöd honom till sitt bord, än såsom den synderska, vilken under måltiden låg vid hans fötter och tvådde dem med sina tårar (Luk. 7:36-60). Hon visste om hans vänlighet och kärlek, men icke om hans nåd och förbarmande, emedan hon ännu icke känt sin egen syndfullhet; och hennes känslor av fröjd och förundran över de mångfaldiga välsignelser och den underbara hjälp, som hon hade erfarit av Gud - dessa erfarenheter och dessa känslor av rörelse och tacksamhet, vilka hon säkert betraktat såsom den kärlek och det himmelska sinne, som Herren älskar - allt detta var otvivelaktigt för hennes hjärta såsom sövande vindar, varav hon blott ännu mer stärktes uti det självbehag och den säkerhet, som dessutom ligger så djupt i all människonatur.

De nämnda religiösa känslorna strödde sand och blommor över hennes hjärtas grav, som därunder var full av orenlighet. Hon kunde för denna sin hygglighet omöjligen se sitt hjärtas verkliga tillstånd i sådant ljus, att hon kunde vakna däröver. Vår bekante Krummacher säger i sin »Elia» om denna änka bland annat: »Korteligen, hon var kommen till en vänskap med Gud och visste icke huru, utan medlare, utan förespråkare eller borgesman och utan ett förkrossat hjärta. Och en sådan vänskap har ingen verklighet, består endast uti inbillningen och vilar mer på en tjusning och ett självbedrägeri, än på sanning och verklighet. Skulle icke den kära änkan, med all fromhet, gå miste om himmelen och till slut, oaktat allt sitt sjungande, bedjande och troende, bliva för evig tid utestängd från brölloppssalen, så måste den helige Ande, under vilkens förberedande arbete hon redan länge stått, ännu ytterligare hjälpa och lära henne känna, vad nåd vill säga, på det att hon måtte fly till den ende Borgesmannen för syndare och söka försoning i hans förtjänst.»

Men huru kunde sådant ske, med mindre hon på ett levande sätt lärde känna sin synd och fördömlighet inför

Gud? Han måste således nedriva hennes fromhetsbyggnad och uppväcka hennes däruti sovande sinne. Detta skedde nu på det sätt, som vi redan sett. Hon hade trott sig se bevis på sitt nådestånd uti den underbara välsignelse, som hon åtnjöt av Gud. Då nu denna förvandlades i en hastig hemsökelse av sorg och bitter förlust, då störtades hennes tro till bevis på dess beskaffenhet och grund; då började hon tänka på sina »synder». »Vad har jag att skaffa med dig, du Guds man? Du är ingången till mig för att påminna mig om min synd och för att giva min son döden.»

Förut var hon helt tyst om sina synder, och det tycktes henne, liksom även Gud icke sett dem, icke ihågkommit dem; men nu var Gud kommen henne så nära, att han börjat se och tänka på hennes synder. Det är i ankans utrop en mycket märklig tankegång, som djupt och fint uppenbarar, huru det tillgår, att en människa icke känner sina synder. Gud är så fjärran! - den rätte, helige, allvarsamme Guden - och »det finnes ingen Gud», så äro alla deras tankar. Han har ingen vikt och betydenhet för dem - Guds fruktan är icke för deras ögon. Änkan sade till Elia: »Du, Guds man, är ingången till mig för att påminna mig om min synd.»

Hon vill säga: »Du, Guds man, har helt och hållet fört Gud in uti mitt hus; du, som beständigt har Gud med dig, evart du kommer, har fört honom alltför nära in på mig; hade icke du kommit i mitt hus, så hade Gud aldrig så noga givit akt på mig, arma jordmask. I skenet av detta ditt heliga sällskap hava mina synder och missgärningar blivit så skriande. Gud kunde icke komma mig så nära, utan att bliva förtörnad över mina synder.» Något sådant ville den arma kvinnan säga. Vilket dåraktigt tal! Och dock kunde Guds änglar röras till glädjetårar däröver eller av fröjd le därvid. Ty med denna utblottelse, förskräckelse och bedrövelse börjades den hjärteförändring, som gjorde henne nu först rätt lycklig.

Se nu här, huru ett sovande samvetes frid är grundad! Det behöves blott, att själen får ett enda livligt intryck av Guds närvaro, så är det ute med den friden, så är där bävan och ångest. Vi hava ett alldeles motsvarande exempel i nya testamentet, nämligen uti Petrus, då han hade Herren i sin båt. Han hade helt stilla och lugnt avhört den predikan, som Herren höll till folket på stranden, vilken predikan säkert var full av starka och tänkvärda sanningar; men Petrus hörde allt med lugn, det var icke ett enda ord, som träffade hans slumrande sinne, utan allt var så gott att höra. Men ett enda ögonblick kom, och Petrus låg förskräckt inför Herrens fötter, ropande: »Gå från mig, Herre; ty jag är en syndig människa!»

Vad har nu hänt? Ingenting förskräckligt. Blott det underverket, att på Herrens befallning en stor hop fisk gick i Petri nät, varav han märkte, vilken person han hade i sin båt. Det hade han väl, på sitt sätt vetat även förut, men likasom i en sömn. Nu blev det levande och verkligt för honom, att det var den allsmäktige Guden, som ensam kan befalla över fiskarna i djupet, vilken nu satt i hans båt; och genast bleknade han och bävade; genast voro hans synder förskräckliga, desamma, som han näst förut kanske icke alls såg; nu fick synden en betydelse för hans sinne, som hon aldrig förr haft; nu var Gud förskräcklig för honom, likasom för Adam, då Herrens röst nalkades; nu ropade han: »Herre, gå från mig; ty jag är en syndig människa!»

Se, så är det med den frid och det lugn, vi hava, då vi icke ännu med våra synder varit i domen, gjort räkenskap med Herren och fått hans nådiga försäkran om förlåtelse. Det behöves blott, att Gud kommer oss nära, så är det slut med friden. »Gud är en förtärande eld för syndare.» Därför skola de, som icke stå väl med domaren, då han kommer, kröka sig åt alla sidor och icke vilja fram för hans ögon, utan säga »till bergen och klipporna: Fallen över oss och skylen oss för dens ansikte, som sitter på tronen».

Vilken hemsk tjusning, vilken mörkrets makt över sinnet är det icke då att nu i tiden gå säker under samme Herres ögon; icke se sina synder, icke hava gjort upp med Gud om dem! Vilken lycklig erfarenhet att i tid bliva väckt ur denna dödsslumner och få ett vakande sinne! Väckelser, andliga väckelser, äro något verkligen underbart och härligt på jorden. Att ett människosinne får andlig förnimmelselförmåga, börjar se, vad det aldrig förr sett, börjar se sina andliga synder, sina inre orenheter, hjärtats fördärv, och däröver förskräckas lika mycket

som över de grövsta missgärningar - vilken nådefull och nödvändig erfarenhet! »Synder fattas oss icke, felet är, att vi icke känna dem.» Även den frommaste människa på jorden har så mycken synd, att om hon på en gång finge sin syn helt öppnad, om hon på en gång såge all sin synd, så stode hon aldrig till att trösta, utan skulle av förskräckelse och förtvivlan genast dö och fara till helvetet. Det är en Guds nåd, att ingen får på en gång se all sin synd utan att de väckta blott småningom få se mer och mer.

Huru skall det då gå med dem, som aldrig låta sig rätt väckas, utan leva fram i sin förblindelse, sky ljuset och förbliva lugna, till dess de fara hädan med sin ouppgjorda räkning? Då skola de möta Gud, om de vilja eller icke, och då - då skola de förskräckas. Ty omöjligt är det, att en syndare undkommer sina synders förskräckelse. En gång, förr eller senare, i tiden eller i evigheten, skall varenda människa råka i sorg och förskräckelse för sina synder. Där synd är, där skall sorg varda. Lyckligt, när det sker i tiden, då ännu allt kan botas! Sådant lära vi ock av vår änka i Sarpat. Men sådant är ock mer lätt begripet och trott bland oss, som vilja vara kristna. Därför därom icke mer.

Men den allra tänkvärdaste lärdomen av denna änkas historia blir den, som i synnerhet Kristus uppenbarar, men icke många vilja förstå sig på, nämligen, att även en del fromma, religiösa människor kunna vara på en osalig väg. Jag måste ju åter här se, att även en gudlig och gudaktig människa ännu kan vara i ett sådant tillstånd, att hon icke kan ingå i Guds rike; såsom denna änka, då hon satt, så from och rörd över Guds stora kärlek, nåd och makt, vid Elias fötter och hörde den himmelska sanningens ord och var helt lugn och säker, utan att hava gjort upp med Gud om sina synder.

Jag måste ju här se, att även en from och gudfruktig människa kan leva i den tjusningen, att hon icke ser sin synd, utan tycker, att allt är gott och väl; hon är lugn och säker, mitt under det hon hör de allvarsammaste saker ur Guds ord, ja, att denna olyckliga tjusning är så mycket mäktigare just genom de prov av Guds nåd, kärlek och makt, henne vederfarits, och de rörelser av glädje och tacksamhet, som hon känner däröver; vidare genom den andliga umgängelse, de sköna gärningar, de fromma betraktelser, böner och sånger, i vilka hon har sin lust. Vi tala således icke om arga skalkar, sådana som Judas ibland de tolv, vilken var en tjuv, utan om uppriktigt fromt folk, som kunna hava allt, som hör till gudaktighet - blott icke dess sanna liv i hjärtat, icke nyfödelser av Anden.

Vi hava i nya testamentet flera sådana exempel. Om Kornelius står i skriften uttryckligt, att han var »from och gudfruktig med hela sitt hus, givande många allmosor åt folket och bedjande till Gud alltid»; men att han dock icke kunde bliva frälst, med mindre Petrus blivit tillkallad och predikat för honom ordet om syndernas förlåtelse i Jesu namn, varvid den helige Ande föll på dem, som hörde talet; och så nödvändig var denna förändring för Kornelius, att när intet annat medel fanns att upplysa honom därom, Herren hellre sände honom en ängel från himmelen, för att säga honom, var den man vistades, som skulle lära honom, vad han ännu behövde. Se Apg. 10:e kap. Och märk! han var dock förut »from och gudfruktig med hela sitt hus, givande många allmosor åt folket och bedjande till Gud alltid». Om Nikodemus står, att han icke blott var en medlem av det strängaste religionspartiet i landet, utan ock hade så mycken tro och angelägenhet om Jesus, att, när andra vilade, denne överste uppsökte honom och bekände, det han visste, att Jesus hade kommit från Gud. Och likväl fick han den domen, att han icke kunde ingå i Guds rike.

Han nödgades först bli »född på nytt». Du kan således med nit och stränghet öva din religion, gå in i din kammare och tala med Jesus i bönen m.m. och dock till slut bliva utestängd från himmelriket, blott därför att du icke kommit som en förtappad syndare till Jesus för att i hans förtjänst söka din frälsning - blott därför att du icke blivit född på nytt. Men i synnerhet hava vi i Luk. 7:36-50 en lärarik och skön tavla, som på en gång ställer för våra ögon de två slag av fromhet och andlighet, som alltid finnas, där Kristi ord förkunnas. Simon är så from, att när andra hans bröder av samma stränga religionssamfund blott förföljde Jesus, han åter bjöd honom till sitt bord och gav honom mat.

Även antydde han sin stränga åsikt om heligheten därmed, att han menade, det en helig man icke borde hava

någon beröring med en syndig människa (v. 39). Emellertid tjänade han Kristus med en god gärning, i det han gav honom mat och dryck. Under detsamma ligger vid Jesu fötter en förkrossad synderska; hon badar hans fötter med sina tårar, torkar dem med sitt huvudhår, kysser dem och smörjer dem med en kostlig smörjelse. Och Herren faller utslaget sålunda: »Liksom den gäldenären, som fått femhundra penningars skuld efterskönt, älskar mer än den, som var skyldig blott femtio; så ock med denna kvinna. Jag kom in i ditt hus, Simon, och du gav mig icke ens vatten till mina fötters tvagning; men hon har vätt mina fötter med sina tårar och torkat dem med sitt huvudhår. Du har icke kysst mig; men från den stund jag kom hit in, har hon icke upphört att ivrigt kyssa mina fötter. Du har icke smort mitt huvud med olja, men hon har smort mina fötter med smörjelse.» Och orsaken till denna olika kärlek förklarade Herren så, »att många synder hade blivit henne förlåtna, därför älskade hon mycket; att den, vilken litet förlåtes, han älskar litet».

Här ser jag ju tydligt, att Herren vill hava oss sådana, som denna kvinna, förkrossade över våra synder och saliga blott över förlåtelse, att Kristus och den oförskyllda nåden genom honom skall vara vårt hjärtas allt, vårt liv och vår visa. Det var dock detta, som fattades änkan i Sarpat. Det är detta, som fattas många fromma och gudfruktiga själar i denna dag. De hava allt vad till gudaktigheten hör, bön, sång, goda gärningar, Guds nådesunder, Guds hjälp och välsignelse - det är allt så skönt, så andligt och gott - det är blott ett, som fattas - endast ett - hör! - endast ett - att de icke leva i beklämning av synd och nåd - att de icke i »bättring till Gud» blivit rådlösa och olyckliga över sig själva, och i »tron på vår Herre Jesus Kristus» frigjorda och saliga i honom.

Men här äro nu somliga grövre, somliga finare. De förra svara så: »Skall jag nödgas bliva en värre syndare, än jag är, för att bliva salig? Jag kan ju icke känna mig värre, än jag är. Om Gud bevarat mig från synd, är väl icke det så ont.» - O, arma själ! Icke behöver du bliva mer syndig för att bliva förkrossad, ja, förtvivlad över dig själv. Du behöver blott få ögonen öppnade, så att du får se det bottenlösa djupet av ditt fördärv. Du behöver blott få syn på ditt förhållande till det första budet, du behöver blott få nåd att se, huruvida du fruktar och älskar Herren din Gud av allt ditt hjärta, sedan, huruvida du med tillbörlig kärlek omfattar din Frälsare för hans utgjutna blod - om du kysser hans genomborrade fötter och tvår dem med dina kärlekstårar. Synd fattas oss visst icke; felet är blott, att du är blind och ser intet.

De flesta åter, som vilja vara kristna, men icke äro mer än gudliga, kunna väl svärja på, att de icke hava sin tröst i sig själva, utan att de känna sig såsom stora syndare och tro blott på Kristus. Huru skola sådana märka det, om det ock icke är så? Ja, månne de skola någonsin märka det? Det är något fint, som de då skulle märka - det gäller att skilja på »schibbolet» och »sibbolet». Dock har det visst sina tydliga och bestämda tecken; felet är blott, att de tecknen icke aktas, att det just hör till den hemliga döden, att den intet förnimmer.

Då Kristus säger: »Varav hjärtat är fullt, därav talar munnen» - är det icke då ett tecken, att icke Kristus, försoningen, nåden, är ditt hjärtas liv och uppfyllelse, när du icke plägar tala därom? Här är icke fråga om en tillfällig förströelse och kallsinnighet, varigenom även en levande kristen är för stunden trög och likgiltig för det, som eljest mest sysselsätter honom: synden och nåden; utan man måste se på hela riktningen!

Således, när du först och sist och i allmänhet hellre talar och hör om allt annat (låt vara, att det är andligt och kyrkligt), hellre allt annat än om detta, som utgör livet, Frälsaren, nåden, tron - vad vittnar det? Kan där ändå vara riktigt med syndens och nådens kännedom? Skulle icke Kristus vara vårt allt i alla, vårt A och O, vår visdom, vår rättfärdighet, vår helgelse, ja, vårt allt? Att här fordras mer än tala, att några väl tala härom, men icke bevisa någon anda och sanning, hör icke hit - där hjärtat är fullt, skulle dock det talet icke utebliva. Kristus och hans pris var ju på Sions berg tecknet, var den sången, som ingen kunde lära, utom de tecknade (Upp. 14:13; 5: 9).

Vad särskilt den sanna syndakännedomen angår, så är just detta ett bland dess viktigaste kännetecken, att, när själen dock kan tro nåden, ingenting är så dyrt för hjärtat som Frälsaren och ordet om honom. Men

kännetecknen äro ännu flera, varigenom den sanna och falska syndakännedomen åtskiljas. Vi tala nu icke om de ogudaktigas tillfälliga samvetsqual, som tillräckligen skilja sig ifrån all sann ånger blott därmed, att under det de gärna ville undkomma syndens följder, de dock aldrig vilja företaga någon hel omvändelse till Herren för hela sitt liv. Nej, vi tala nu med anledning av vår änka om fromt folk, som alla vilja övergiva ogudaktighetens breda väg.

Vi hava nu sett, att även bland dem äro några, som icke hava den rätta bättringen till Gud. Dessas falska bättring skiljer sig från den sanna t.ex. därigenom, att de känna och ångra blott vissa syndiga gärningar - vissa yttre synder känna och ångra även de ogudaktiga - men hjärtats ondska är dem ett intet; de kunna därför på samma gång hava sin tillfredsställelse i några sina bättre egenskaper och därför i huvudsaken hava ett innerligt välbehag till sig själva; då däremot den rätta syndakännedomen angriper mitt hela väsende och gör, att jag själv, hel och hållen, blir en eländig, ovärdig och jämmerlig varelse, tycker mig vara en styggelse inför Gud, en brottsling, på vilken han rättvisligen måste vredgas: korteligen, jag liknar Petrus, då han föll förskräckt ned för Herren i båten, och Adam, då han flydde för Guds röst - jag förlorar den gamla säkerhetstron.

Härav följer för det andra denna åtskillnad: i den falska bättringen kan jag åtnöjas utan någon visshet om nåden, blott på ett hopp, att Gud skall vara eller bliva mig nådig; i den rätta bättringen åter, kan jag icke giva mig till freds, förrän jag fått försäkran om Guds nåd och vänskap, hela världen blir mig för trång, jag har ingen ro, förrän jag fått visshet därom. I den falska bättringen tycker man sig ångra synden så bra; i den sanna tycker man sig aldrig kunna ångra synden rätt. I den falska bättringen får man tröst och lugn i den mån, som man lyckats i sin förbättring; i den sanna åter, får man tröst, genom att bättringen alldeles misslyckas (Rom. 5:20), så att man rent av misströstar om alla försök att frälsa sig själv och helt övergiver dem såsom fruktlösa; ty nu återstår intet mer, än att antingen helt förtvivla eller ock anamma nåd, sådan man är.

När själen nu övervinnes av evangelii nåderöst och blir tröstad, förrän hon tänkte det, blir hon helt frigjord, på en gång helt rättfärdig och salig i Kristus allena. Detta heter att vara avklädd sina egna kläder och iklädd bröllopskläder, vilket fattades den mannen i bröllopet, som blev kastad i mörkret utanför. Genom denna utblottelse på all egen tröst och genom iklädandet av Kristi rättfärdighet får hjärtat en sådan lättnad, frid och fröjd, liv och kärlek, som omöjligen kan döljas och vara stum, utan utbrister i glad bekännelse och Frälsarens beprisande - och där är då den olja och den brinnande lampa, som fattades de fåvitska jungfrurna.

Men om ock tron ännu är klen och kämpande, är mer en rykande veke, än ett brinnande ljus, består mer i hunger än i uppfyllelse, därpå ligger föga makt, blott där är en fattig och endast efter nåd i Kristus längtande ande, blott jag icke åtnöjes denna nåd förutan, utan söker därefter. Att jag tycker illa om mig själv och har min tröst blott i Kristus, är ju summan av allt vad lagen och evangelium skulle verka, är ju, vad allt Guds ord kräver. Finnes detta, så är där liv, om ock allt annat gott tyckes fattas och allt ont överflöda. Saknas detta, så är där död, om där ock för övrigt överflödade allt gott.

Dömen icke efter utseendet, utan dömen en rätt dom. Att synd och skröplighet, att brister både i förstånd och leverne vidlåda - för sådant böra vi icke fördöma oss själva eller andra. Kristus bor också i stor skröplighet, så att »det är den största konst under solen att se Kristus i de svaga»; därför, så länge det finnes blott detta enda väsentliga: en fattig och efter nåd i Kristus hungrande ande, så är där alltid liv. Däremot om jag ock harmas till döds över en syndig gärning, ett begånget fel, men eljest är nöjd med mig själv, icke lider av hjärtats ondska, kallsinnighet, hårdhet, säkerhet, skrymteri, utan i allmänhet är självföfnöjd och säker, så är där intet gott tecken!

Är nu detta ett »hårt tal», så är det dock Kristi lära. Vi få icke göra oss vägen varken bredare eller smalare, än den i sanning är. Dessutom är det endast hårt för den stolte Adam - för fattiga syndare är det icke hårt, att Jesus frälser blott det, som är förtappat. Var då icke rädd för ljuset, om det ock belyser ett olyckligt tillstånd hos dig! Det sker till din egen eviga glädje och salighet. Blir ditt öga och hjärta öppet för sanningen, så blir ditt liv

hädanefter vida lyckligare, än det varit; du gör stora och saliga upptäckter. Sådant börjas väl med bekymmer och sorg, men en »sorg efter Guds sinne, som kommer åstad bättring till frälsning, som man icke ångrar».

Så gick det ock med vår kära änka i Sarpat. Det blev stor sorg, när hon såg sitt älskade barn dött på båren, och i synnerhet därigenom, att hon däri såg en Guds hemsökelse och nu bragtes med sina »synder» inför Guds dom. Det var således en dubbel sorg; men den förvandlades ock i en dubbel glädje: icke blott den, att hon fick på nytt mottaga sitt älskade barn ur Guds hand, då den döda piltens genom Elias kraftbön åter vart levande (v. 19-23); utan vad som i synnerhet blev hennes stora fröjd och lycka, var, att hon genom allt detta kom i en sann bekantskap med Gud och till en levande tro på hans ord. Hon utbrast med glädje till Elias: »Nu förstår jag, att du är en Guds man, och att Herrens ord i din mun är sanning» (v. 24). Här synes, såsom ock Krummacher anmärker, att Elia förut hade talat till henne något, som hon icke velat tro och hålla för Herrens ord. Detta var utan tvivel just den allvarsamma sanningen om hennes själs tillstånd, om den sanna bättringen och tron; ty sådant måste alltid en Guds man tala till en människa i hennes självrättfärdighet, och sådant plägar då icke anammas väl och hållas för Herrens ord. Nu var hon på en gång både förkrossad över sina synder och övertygad om sanningen av Elias predikan.

Därpå måste då följa bättring, förlikning med Gud och en sann bekantskap med honom. Detta var nu den egentliga lycka, som vår änka vann, att hon icke längre behövde hava sina missgärningar i ett mörkt och hotande bakhåll, utan fick dem nu framdragna, avplanade och förlåtna.

Samma lycka vill Herren i denna stund giva alla dem, som äro i bröllopet, i nådens rike, men icke äro klädda i bröllopskläder, om de blott vilja höra hans varning. Det är visserligen svårt att bliva berövad sina egna kläder, sin egen fromhetsdräkt och gamla tröst - men därmed börjar blott ett nytt och saligt liv. Du har icke haft någon sann frid i ditt hjärta, icke heller den helgelsekraft, som man dock här på jorden kan hava, och som visar sig hos de troende, vilka med glädje gå ut ifrån världen och orättfärdigheten, vilka beständigt med ord ochandel äro Jesu vittnen ibland det otrogna släktet.

Att du icke förmår sådant, utan först är i hjärtat hemligen fridlös och främmande för Gud; sedan är en slav under världen och för Gud en dumbe, som icke har något gott att säga om Lammet, icke kan sjunga den nya sången - allt sådant kommer därav, att du icke rätteligen känner vad du borde och kunde känna om dig och om Kristus, att du aldrig varit rätt »förtappad» i dig själv, och aldrig rätt frälst, frigjord och salig i Kristus. Var då icke rädd för ljustet! Sök hellre att upptäcka det värsta hos dig. Kan du icke frukta för dig och på allvar ropa: »Rannsaka mig, Gud, och se till, om jag ännu är stadd på en olycksväg» - kan du icke mer sätta sådant i fråga, så är du åtminstone icke långt ifrån förstockelsens hemska dom (Matt. 13:10-15).

Men blir du nedslagen, uppmärksam, samt utblottad och avklädd hela din andlighetsdräkt - gläds och prisal du förlorar intet; du vinner mångdubbelt mer, då Jesus breder sin rättfärdighet över dig och säger: »Var vid gott mod, dina synder förlåtas dig.» Eller var icke synderskan vid Jesu fötter tusende gånger lyckligare och mångfaldigt mer glad och brinnande i kärleken, än den fromme Simon vid bordet? Och orsaken var, att »henne voro de många synderna förlåtna». Var icke den nedböjda synderskan mycket mer tacks för Guds ögon, benådad och rättfärdig, blott i Kristi rättfärdighet, än Simon med all sin fromhet och lydnad?

Du skulle vara glad, om du kunde själv göra och vara vad du borde. Men tänk, när Guds egen Son kommit och gjort allt, det du borde, icke för sin, utan för din räkning, - då Guds Son skänker dig sin förtjänst och rättfärdighet och nu är i Guds åsyn för oss - skulle du icke då vara lika glad och lycklig, som om du själv gjort vad du bort? En sådan rättfärdighet hade synderskan. Därför: »En syndare vid Jesu fötter» - se där den äkta kristendomen. -

Se där, vad Luther menar med en kristen, då han säger: »det är icke evangelii sak att göra fromt folk, utan att göra kristna.» - »En syndare vid Jesu fötter» - se där den syn på jorden, varöver Gud och hans änglar fröjda sig

- och se där den största salighet för ett människohjärta!

Här gråter man glädjetårar, här smakar man och ser, huru ljuvlig Herren är; man kysser hans genomborrade fötter genom den glädje och kärlek, själen får av Frälsaren, då hon kan säga: i dessa fötter är min fromma vandel; i Jesu uppstungna sida är mitt fromma hjärta; i Jesu ångestsvett min tillräckliga syndaånger; korteligen: jag är intet. Han är mitt allt uti allt. – O Jesus, låt oss alltid ligga vid dina fötter! Amen.

– C-O Rosenius

(Tionde årgången, år 1851)

© Pietisten 2025

Texterna får användas fritt, helt eller delvis, digitalt eller analogt, kopierat eller tryckt om ditt syfte är att främja Kristi rikes tillväxt.

www.pietisten.com